

IMPROMPTU

(persiflaža za sluh i računalo)

OSOBE

M
Ž

M: (*Čita sa zaslona računala*): lana točka marić@zg.hinet.hr – Koji je to sad vražji belaj?! Lana... Odakle pak ovo?! Što Marić... Tko ti mu je to... Lana Marić.. Tu, iz Zagreba... pojma... blijedog... Lana? Kakva sad Lana... nikad čuo! Marić..? Pfff! (*Tipka*) hajde baš da probamo... lana točka marić da vidimo... monkey zg točka hinet točka hr... – Valjda grješkom uletjela mi vaša adresa – tri upitnika. Ali ja sam netko posve drugi. Brišem.

Ž: Nije grješka. I ja sam.

M: Što? Što ste i vi?

Ž: Drugi, druga, drugo. Niste me ni pozdravili!

M: Trospolac?

Ž: Kriptogen.

M: Kriptogen? Zar tako stručno i neodređeno? Ili devijantno. Jeste li kakav prirodnoznanstveni fenomen. Imate neke patološke privjeske po tijelu? Šesti prst na nozi? Čučite li u formalinu?

Ž: Živa sam i normalna osoba. Jednospolac. Pismena. Osječanka...

M: Osjećajna..! I to s velikim O! Ma to me, znate, dira u koronarke! Da ne kažem u same klijetke!

Ž: Napisala sam Osječanka. Koje to vi dioptrije nosite?

M: Nosim ih... ovako: jedno oko minus sedamnaest, drugo zasad plus devetnaest, oslobođen vojske i sudske odgovornosti, uživam imunitet do opoziva, neuračun-

ljiv, razmak zjenica sto osamnaest morskih milja, astigmastigmasti... tičan kao El Greco, lijevo oko gleda u nebo, desno udesno, razroko, à la Sartre, siva mrena pada na ramena... Ah! To je tek moj mali kroki. A vi? I s velikim O? Kažete... Da,da,da.

Ž: Pa da, s velikim se i piše!

M: Ma nemojte! Čak i na e-mailu? Zanimljivo...

Ž: *Osjećajna* bi se, mislim, pisalo malim slovom. I na e-mailu. Meko ć... i druge razlike... *ćajna... osjećajna...*

M: Pa zato sam se upravo ja i pitao čemu ono veliko... Čemu veliko slovo, ako piše *očajna...* to jest *osjećajna*? To je valjda pogrješka. Virus, bacil, bakterija ili crv u računalu... početna agrafija... ili prokleti hackeri... surferi... paceri, jer svega toga ima na sve strane!

Ž: Ali ne piše *osjećajna...* Piše *Osječanka*! Bacite oko na tekst... jedno od svojih raštrkanih očiju... Ako ne pomaže lijevo, iščaitite desno... odgrnite mreću... Čitajte, što piše!

M: Zašto? Pa kažem da je pogrješka!

Ž: E, nije pogrješka. *Osječanka* se i piše velikim slovom. To vam je nešto na Dravi... Na obali jedne rijeke, koju zovemo Drava, gdje moj dragi spava...

M: Znači li to da ste sirota dama na sojenicama?

Ž: Osijek je bijeli grad, a *Osječanka* slatka osječka cura.

M: Pa u redu, znam, tamo vode neki zračni koridori i puše košava ko šašava... kokošava... kako ne bih znao. Ali dajem ruku u vatru, *Osječanka* se piše velikim, a *osjećajna* malim slovom i još jednim malim mekim ć. Tako je u svim indoeuropskim jezicima. To su me naučili u vrtiću.

Ž: A vi govorite te indo... europske?

M: A ne, ne. Samo pišem. Pasivno se služim samo ugrofinskim... i tečno govorim neke Bantu-jezike... Ovisno o

raspoloženju... i o količini... maligana... Čitam goticu, grčko pismo, glagoljicu i aljamijado... polako učim i klinovo... također ovisno o klapi. Eto, vidite! Ali ne znači, valjda, da niste zato Osječanka? Bez obzira što pišu i kako pišu indoeuropljani?

Ž: Naprotiv: i jesam Osječanka, i piše *Osječanka*, i treba veliko O. U svim jezicima... U nekim jezicima nema Osijeka, ali ima... Oslo, Odesa, Osaka... možda još koji... Ne znam je li Ohio grad ili što drugo... rijeka... Ottawa... Orinoko je rijeka... i Ob, pa onda onaj Oprtalj... a, ne, to je u nas. Ali ima toga kud se okreneš!

M: Ma nemojte mi reći! I sve to na toj Dravi?! Znači li to da ste i vi čak iz našeg baroknog Osijeka?

Ž: Bogme, upravo to. Niste valjda i vi?

M: Hmm... ne ne... ja sam monkey iz zg točka... Nitko i ništa... hr! Glavno da ste mi vi žensko, kao kakva cura iz Orahovice, i da niste zaređeni u Belom Manastiru, a ne kriptogen i trospolac. Ja, ja... Igen, igen. Pa kako to?!

Ž: Što?

M: Kako... kako onda to?

Ž: Kako to da sam Osječanka?

M: Kako to da niste osjećajni? Sve su šiparice po definiciji osje...

Ž: Gdje piše da nisam? Čak i ja. Koja nisam... više baš ni... šipa...

M: I u slavonskome kolu pjevaju bez zadnjeg sloga: Hej, mene mama rodila u ba... hej, mjesto dude dala mi ciga...

Ž: Ma to uopće nije slavonska! Sve ste pobrkali. Gdje ste vidjeli kakav bar... !

M: Ali fali, zar ne, zadnji slog! Zadnji slog gutaju, kao i mi.

Ž: Fali i kobili nešto na zadnjem kraju, pa nije zato pastuh, ma što progutala.

M: A ja gutam vašu proizvoljnu folklornu metaforiku i paradokse s osječkoga korza! Pa rekli ste mi, curo, da ne piše *osjećajna*. Jeste li rekli?

Ž: Ali ne piše ni da nisam. Ponavljam. Je l' piše? Ne piše.

M: Ako ne piše, onda jeste? Ako piše, ne piše kako treba... što onda? Ili, kako? Sad već sumnjam jeste li uopće i Osječanka, budući da – piše!

Ž: To su sofizmi. Što piše – piše. To i jest. Što ne piše – ne zna se. A što zapravo jesam... to se zasad ne piše. Nije svaka Osječanka žensko...

M: A, razumio sam. Još ste tinejdžerka. Ovulacija tek kasna... osjećajni ste, jer nigdje ne piše da jeste. Znači, da biste bili Osječanka i kada ne bi pisalo?

Ž: Pa svakako. Nisam to što jesam po tome što ovdje piše.

M: I jeste to što jeste po tome što ne piše. Zašto ste onda uopće napisali?

Ž: Zato što jesam to što sam napisala. Pa sam izabrala da baš to napišem. Što sam napisala, to jesam. I tako sam htjela. I tako je računalo valjda izračunalo da je najpametnije poslušati moje jasne komande... i napisati što ja hoću.

M: Kakav sračunati računđizija to vaše računalo!

Ž: Još sam ja, razumije se, i ono što ne piše i što nikada ne će biti napisano! Čovjek je neiscrpna tema i čovjeka se nikad nije moglo ispisati.

M: Točno. Čak ni iz partije! Zato i ne piše *osjećajna*, ili što drugo, kad jeste osjećajna, i kad jeste što drugo. Tinejdžerka i slično. Sad razumijem... da me đavo odne...

Ž: E da. Ne može pisati sve što čovjek jest.

M: Razumijem. A uzaludno bi bilo pisati što nije. Dakako. Nego, hoćete reći: piše se ono što čovjek hoće napisa...

Ž: Kompjutor prenosi ono što je potrebno da bi se neznancima predstavio onaj ili ona koji tucaju po tipkovnici...

M: Nemojte ni pokušati prostačiti! To ne volim.

Ž: Rekla sam tuckaju. To nije prostota. A nije ni povratni... Aha, joj, vidim, ispalo je slovo... ha-ha!

M: Pristojnije bi bilo reći: kuckaju, tipkaju... »ha-ha«!

Ž: Ispričavam se! Sve ipak ovisi o vrsti radnje, zar ne? »Proklet bio tko zlo misli«.

M: Ispričavate se i proklinjete u istome dahu. Imate velik spirometrijski kapacitet. Psovačica dugog daha i velikog raspona. A, je li, je li... znači, htjeli ste, dakle, reći: važnije je odakle ste, nego tko ste, što ste, kakvi ste, i zašto ste.

Ž: Ne... nije važnije... samo jednostavnije. Praktičnije. Više odgovara trenutku i svrhi. Opća odrednica, da kažemo. Počinje se uvijek od periferije.

M: Pa dok se stigne do centra, stvari se razjasne. E, naravno, pri predstavljanju gleda se na jednostavnost. Nije bitno što se kaže. Važno je da se štogod prešuti. To jest da se ne kaže štogod važno.

Ž: Ma ne. Ali osobine se upoznaju poslije, postupno. I sve ostalo... se naknadno... sazna, s vremenom. Ako poznanstvo uspije, dakako.

M: Tek poslije? A najprije ono što je najmanje važno? Možda poznanstvo upravo zato ne uspije.

Ž: Ne bih rekla da je podrijetlo najmanje važno. Ono određuje... koješta.

M: Pa može se i podrijetlo saznati naknadno i postupno. Nije to valjda tako hitno, ako je i važno. Ako se pokaže potrebnim. Neki vas ljudi mogu identificirati i po govoru. Ne morate ni reći ni napisati *Osječanka*. Odmah vam vele: Čekajte, čekajte, vi ste tamo negdje od Baranje... Tu negdje. Ako me uho ne vara...

Ž: Osijek nije Baranja.

M: Dobro, tu smo negdje. Priko vode ladne. Govorio sam o uhu, ne o zemljovidu i administrativnoj podjeli.

Ž: Pa iz e-maila se ne čuje izgovor.

M: Mislim na ono poslije kad postane važan govor, ne izgovor. A za početak bilo bi važnije ime, ne ću reći: jedinstveni matični broj... ili čak prezime.

Ž: Zašto bi ime bilo važnije? To je konvencija. Ne govori ništa. Više govori čak i suhi broj, JMBG. Barem policiji.

M: Ako nizašto, radi oslovljavanja. Ime je samo vaše. A Osječankā ima, koliko? Više nego Osječana.

Ž: Manje nego svih drugih koji nisu Osječani. Pa i kad bi bilo važnije, mislite li da bih trebala preko interneta oglašavati svoje ime!?

M: Ono što ste proglasili neodređenije je i od samog imena. S obzirom na svrhu.

Ž: U redu. Da. To je gotovo anonimno.

M: To i ja kažem. Mogli ste jednostavno reći *zovem se Lana*. Što kome znači Lana? I u gradu koji ne počinje i ne završava sa O kao Oslo, može se roditi bilo koja Lana.

Ž: Ali ne i Osječanka! Nisam Lana. To je ime u e-mail adresi moje sobne prijateljice!

M: Mogli ste svejedno napisati. Što vam znači *Osječanka* bez imena?! Mogli ste napisati isto tako *Slavonka... Hrvatica*. I to se piše velikim slovom. To je još neodređenije, a selektivnije, čak preciznije, jer nisu sve Osječanke Hrvatice...

Ž: Ni sve Lane... Osječanke. A pogotovu nisu sve Hrvatice Osječanke. Zašto bi to bilo preciznije? Da, da, bilo bi kada bih napisala i Osječanka i Hrvatica.

M: Nije potrebno *i*. Pogotovu ne dva puta. A nije potrebno ni ostalo. Dovoljno bi bilo reći: žensko biće koje se upoznaje naknadno i postupno. Podrijetlo – na sluh; osobine – na vlastiti rizik.

Ž: Bio bi e-mail zagonetniji. Ili besmisleniji i dulji.

M: Upravo to ste željeli! A da niste iz Osijeka, nego iz Babine Grede, ili Prnjavora? Iz Sratoka? Da li biste napisali Babogredka; Sikirevka, da ste iz Sikirevaca. Da ste Svinjarevka? Znam, napisali biste Slavonka; onako, radi jednostavnosti. Je l'te. Ma znamo, znamo kako to ide...

Ž: Sve izrugujete. Prozirete i prezirete. Razmišljam, da li se uopće vama predstaviti.

M: Još i sad razmišljate? Pa i nije potrebno. Vi ste... Lili. Kad već niste Lana.

Ž: A vi?

M: Da. A vi?

Ž: Nisam ja Lili.

M: O.K. Nisam ni ja. Hvala Bogu. I ime je puka slučajnost!?

Ž: Jest. Vi ste inzistirali baš na imenu! Zapravo, evo... ja vaše ime znam po e-mail adresi. Pa što?!

M: Ali ne znate jesam li osjećajni Osječanin, ili bezosjećajna Osječanka. I je li to moja adresa. Možda i ja imam cimericu. Za mene ste Lili, kao da sam vam bio na krštenju. A samo mi je slučajno, u trenutku, palo na pamet to ime. Što onda to znači? Telepatska iluminacija, ili... lucidni interval?

Ž: Bit će neka asocijacija... na cimericu.

M: Ne poznam nikakvu Lili. Čak nisam čitao ni takav neki ljubić...

Ž: Dobro. Onda vi budite, recimo, Luj Trideseti.

M: Koji? Trideseti? Gle! Bit ću prvi i jedini trideseti u cijeloj povijesti naovamo i u cijeloj regiji na onamo! Ne znam ni je li koji rimski papa bio tako visoko rangiran. Baš mi je laknulo! Važno je samo da onda više ne moram biti i drvodjelac.

Ž: Zašto? Zar ste vi drvodjelac?

M: Htio sam reći, oni Lujevi s manjim registarskim brojevima, trinaesti, četrnaesti, petnaesti... i što ja znam koji... je li... upola niži od mene... proizvodili su stilsko pokućstvo, zar niste za to čuli? Da, da, masovno. Niste još bili opismenjeni kad su se njihove reklame tiskale.

Ž: Masivno?

M: Ne, ne. Masovno. Obrtimice. Dapače, krhko. S nekim vitičastim pozlatama, ebanovinama, inkrustacijama, krivim nogicama... vrlo nepraktično... bodljikavo... posebno za brisanje prašine... Da su dogurali do tridesetoga, sigurno bi i oni odustali. Nije to nimalo ekonomično... jeftinija je iverica... i tako... Pa nisu dogurali ni do dvadesetoga, srećom. Prema tome... za mene... trideseti... može, može... Nema više giljotine... ni odsijecanja glave. Ja se upravo namjeravam objesiti. A to vam je posve drugi stil. To se ne može izvesti bez glave. Za uredno vješanje glava je neophodni rekvizit. Zapravo preduvjet. Što ćemo... takva su vremena došla! Bezglavi ne mogu ni pomišljati da skončaju na gredi. Njima pripada i odgovara ono što jest kako jest.

Ž: Baš ste smiješni! Nadam se, da nisam valjda pogriješila broj?

M: Broj? Ne, ne... odgovara, odgovara... Da je više nulā ne bi škodilo, ali nije potrebno. To bi bio puki dekor.

Ž: Trideseti? Što vam tu toliko odgovara?! Nula?

M: Bože moj, ne znam, pa odgovara taj visoki broj. O proizvodu i stilu bismo se mogli još dogovoriti, ljudi smo... O periki i čipkama, lakiranim mokasinkama, i tako to. Sklon sam zadovoljiti svačiji ukus, iz donesenog materijala, svačije potrebe i sklonosti. Razgalit će me udovoljavanje... i zadaviti omča. To s nulom je uredu. Nula je nula, ne treba ih sto. A brojka tri, označava moj treći pokušaj... Kako ste samo pogodili?! Prvi put mi se bio zaštekao klizni čvor na starom rascufanom kopolu, drugi put su me prerano otkrili i skinuli. Čuli su

kako je pala klupica. Kako ste vi to samo skužili!? U toj brojki je prava biografska šifra formule! To je zbilja vidovitost jedne... vidovnjakinje! Imate li onakvu staklenu kuglu u kojoj se ono nešto muti i prelijeva..? Ili idete noću o ponoći na raskrižje s partvišem? Možda ste već motorizirani? Pa jašite na usisavaču.

Ž: Stil vam je barokan... rokokoan... ili, ne znam kako bih još kokodaknula... kao da vam je broj upola manji od trideset.

M: Pa vi ste počeli s baroknim kraljevima, ne ja...

(Predah)

M: Ah, pa, dakle, Lili...

Ž: Izvolite, Trideseti? Mislila sam da ste zadrijemali.

M: Vi ste zadrijemali, zar ne? Ne, čujte, ali... ako vam došađujem... Onda zbogom! Mogu otići. I tako je ovo moj posljednji razgovor, jer krećem na stratište. Možete me barokno giljotinirati. Dekapitirati. Jednim pokretom prsta obezglaviti. Samo, kako ću se onda objesiti?! Dobro - zbrišite vi ipak mene sa zaslona jednim odlučnim klikom. Klik! I zatamnjenje.

Ž: Ni govora! Upravo mi se sviđa ta bujica besmislica.

M: Kužim vaš ukus, kao da Vas oduvijek poznam... Odzivate se, znači, već i na ime Lili kao da ga oduvijek nosite... Toliko ste predvidivi... da je to bilo sasvim nepredvidivo.

Ž: Eh, da! Naravno. Ne trudim se koliko Vi. Ja gomilom riječi ne skrivam svoju muku, misao i namjere.

M: Nego svoj identitet.

Ž: Po čemu mislite da ste mogli biti na mojem krštenju?

M: Jer sam u to vrijeme još išao u crkvu. Sada više ne idem ni na krstítke. Svima kažem: nemoj me, molim te, krstiti. U ono vrijeme još sam od klečanja imao ljuskice na koljenima.

Ž: U koje to vrijeme? Možda je meni pedeset godina...

M: Možda je meni šezdeset... i kusur.

Ž: Možda je mene krstio svojom rukom Josip Juraj Stross...

M: Možda je meni starozavjetnih sedamsto i devet... i koji mjesec više... Devetsto kao Adamu ili Abrahamu, sad više i ne znam. Pa mi je život dogulio.

Ž: U kojem ste znaku rođeni?

M: Mislio sam da pitate u kojem stoljeću... U kojem? Kao i vi - u prošastome. Ali mi se čini da sam vršnjak Luj XV. A rođen sam u znaku jastoga... ne, ne, pardon... onoga s kliještima... U znaku hlapa, raroga...

Ž: Znači: Rak.

M: Sačuvaj Bože! S tim se ne rađa, nego umire. I bez giljotine i štrika. Hoću samo reći: račji sam živio. Natraške. Retrogresivno.

Ž: Slažemo se bar u tome. Ja sam nešto kao lignja, i to krepana. Više ne idem ni natraške.

M: Ne, ne... šalio sam se. Nisam ja još rođen. Nema za mene nikakva još znaka na nebu u kom bih se rodio. Iako sam sada u vodenjaku. Ali na Zemlji. Uronjen. I ako se ikad rodim u znaku škorpiona, mogao bih biti otrovni čovjek od struke. Nisam rak. Ne dajte se obeshrabriti.

Ž: Čime se, onda, bavite u tom svome predživotu...? Kad ste uronjen? Ronjenjem?

M: Baviti ću se kad za to dođe vrijeme... strukom! Od koplje. Strukom. Ne odmah. Tek u završnom usavršavanju u tavanskoj učionici. Zasad dangubim... lovim podvodnom puškom, razumije se, u snu. Ali samo pod morskom vodom. Premda još plutam u plodnoj vodi majke Geje. No, ali, sad ste načeli... temu! Doživio sam nedavno... još je bilo tamno more... užasni lovački... šok! Sada ste bogme načeli... postavili pravo pitanje... Dakle, nešto užasno... već mi se te more ispre-

pleću s ratnim mòrama... Čuli ste za PTSP?... Ako je zanimanje ono čime se najviše zanimamo... onda... je PTSP!... moja struka iznad i ispod strûka. Ali ovo pod morem samo je odslik toga. A koje bi bilo pravo pitanje za vas? Što da ja vas pitam? Čime se vi bavite?

Ž: To znate *vi*. *Vi* sve pogađate i kad nagađate. Ja sam, ovaj put nepredvidivo, prevoditeljica.

M: Ono... s jednoga na drugoga...?

Ž: Kao što znate, kaže se »... na drugi«. Jer se misli na jezik... zar ne? To je pristojnije. I jedino točno.

M: Ima li u vas što upitno? Da pitam gospođicu Lili? Ili gospođu... udatu mrrrrmmiić. Da vas pitam, recimo... Kako se zove... znate... onako... izdaleka... zet sinovca kume vašeg muža... pa i tako dalje... ukratko, i naglo izravno: njegova izvanbračna kuja? Zbog koje patite.

Ž: Kujica je Lilica, ali zbog nje ne patim.

M: Molim?!

Ž: Lilica se zove... kujica koju spomnjete, ali nije njegova, jer on ne postoji. Upravo je zalajala, kad je čula svoje ime. Ali nije ni moja. To je kujica moje cimerice. Upravo tako – Lilica. Izgovorila sam Lilica, i ona se odmah javila.

M: Izgovorili ste? Vi govorite dok pišete? Odlično! Jer ja govorim i dok čitam! Kao svi polupismeni i nesabrani. Zato i kažem... (*Što sam ono bio rekao a da nisam još i otipkao?*) Ah, da! Nisam ja ni pomislio da ste udati za kujicu, Bože sačuvaj! To bi bila istospolna zajednica.

Ž: Hvala, hvala, ma baš ste me počastili! Elem... govorili ste da ste nešto doživjeli pod vodom... ?

M: A dobro, ako je s vama neka istoimena kujica, onda vas više ne ću zvati Lili. Pogrješna intuicija! Zvat ću vas jednostavno O.

Ž: Pogodili ste. Ja sam muško. Osječanin. O.

M: Zar je O muško? Nisam znao. E, pa živio mi, pobratime! Važno je da si osjećajan. Da si barokan... Ipak ne, važno je da ste žena. Pa ma koja i ma kakva i ma otkudašnja, jer bi sva ova, da kažem, perpleksna persiflaža bila inače karikaturalna. Ne morate se izjasniti. Prepoznajem nesumnjiv ženski duktus.

Ž: Tako se i meni čini. Nije važno što je drugom važno. Važno je što se kome čini.

M: Moram ti reći u strogom povjerenju: i ja sam žena. Trideseta. Lujka 30-ta. Ne još. Bit ću, bit ću, kad se rodim. Vidjeli su me pomoću ultrazvuka. Imat ću dugačku bijelu periku i crno ispod nokata. Možda do tada budem već trideset i prva. S vratom pogodnim za eutanazijsko sječivo ili konop. Za *autoeutanazijsko*...

Ž: Prelazimo, znači, na ti ?

M: Kako sudbina nalaže. Kad smo već istoga spola...

Ž: Sumnjam. Žena, pa s podvodnom puškom?!

M: ... Pod samom površinom klizio je kao mali torpedo lijepi veliki elegantni zlatasti cipal. *Liza aurata*. Cipal zlatar. Okrznuo sam ga ostima, i iz ranice na trbuhu iskliznula su mu dva dugačka tanka crijevca. Za njim su plovila istim tempom, kao u konvoju, dva nešto manja cipla, nešto veći od maloga, i jela njegova crijeva. Niti se on osvrtao, niti je nastojao izbjeći, niti su se oni plašili, niti odustajali, a na njemu se nije vidjelo da iz... iznemaže... Kako se to kaže?

Ž: Razumijem.

M: Da, dobro, ali kako se *kaže*?! Kad si već prevoditeljica. Iznemoći, iznemognuti... Klonuti, malaksati, obnemoci, onemoćati... ali trajno... iznemagati... klonjavati... malaksavati. Nije se na njemu vidjelo da malaksava. To. Malaksava. Raspričao sam se... raspričala sam se kao baba, što i jesam... a ti od čuda ili dosade zijevaš, kao ljubičasta zijevalica... što i jesi.

Ž: Znači prelazimo ipak na ti.

M: Već smo smjelo prešli! Jedva primjetno. Ali to ne mora biti uzrok zijevanju.

Ž: Pitam te čisto razgovorno: tko je kome što jeo?

M: Da ponovimo gradivo.

Ž: Ciplići ciplu cuclali crijevca. C,C,C.

M: Jesi li ti sebi, dušo, izmjerila jutros temperaturicu?

Ž: Zdrobio mi se termometar u same male farenhajte hajte-hajte...

M: Hajde, hajde, ti si infantilna. Ja ozbiljno govorim. Razumiješ li uopće što znači *ravnodušno*! Ravnodušno žderu utrobu brata svoga starijega kao da je to bilo kakva tvrda hrana doplutala u juhi planktona... Kako to? Zašto to? Užas!

Ž: Zato što su gladni. I praktični.

M: A on – jednako ravnodušan...! Ko i oni. Kao da ga se ne tiče!

Ž: CCC, gle ti toga ravnodušnoga zlatara! Trebalo mu je viknuti: Ej óo, izist će ti criva! Ma to ne možeš pod morem, znam.

M: To je najčudnije. On – još ravnodušniji. Ne mrtav-hladan, već živ a hladan; smrtno ranjen, a plovi mirno kao zalutalo torpedo, ravnomjerno, elegantno; okrenut će se na leđa i nepokretan zaplutati kad-tad, sad-na, a gleda preda se ustremljeno i netremice, kao da je namjerio do oceana... U prirodi nema drame. Zašto onda mi dramaliziramo? Drame nema.

Ž: Eto, vidiš. A ne kao ti! Vladaš se neprirodno.

M: Gle, tipične ženske replike! Sad još reci opet kome da si O!

Ž: Ne bih ni htjela biti vitez tužnoga lika!

M: Kad bih barem ja mogao tako kao taj prirodni stvor... ! Njemu je bilo svejedno. Kao da ništa ne vidi i ne osje-

ća... Kao da... kao... Kao da su svetroje drogirani... omljeni... pomireni, otuđeni, rezignirani... Da mogu ja tako, ne bih se nikad objesio...! Ne, nisu bili ciplići, nego cipli – nešto manji od velikoga. Ne čitaš pažljivo!

Ž: Kazao si: nešto veći od maloga. Onda, što je istina? Sada odjednom manji od velikoga?! To je već napredak, ako je tako.

M: Cipal.

Ž: Cipal, cipal. Tko mi govori! Da ne čitam pažljivo? A ti? Osjećajna – Osječanka! Od neba do zemlje! Pa je li to sve toliko strašno i užasno kako ti kažeš? Nije. Čak nije ni previše čudno... neobično jest... ali... cipal ciplu grize rep... to je zakon opstanka... kaže Marx i Engels, ili Tolstoj, ili Darwin, ili netko još stariji i bradatiji. Ugledaj se!

M: CRIJEVA!!! Kakav rep! Kakva brada! Crijeva! Kakav Tolstoj! Iznutricu!

Ž: Okej, ma crijeva, da, da... Zar Tolstoj nema, osim brade, i crijeva?! Svi su oni bradati kao gospodin Bog. I crjevati...

M: Ne grizu, i ne cuclaju, nego jedu, žderu, gutaju, čupaju. To je užasni kanibalizam! Naživo! Ne cuclaju, nego ga jedu... , što bi političari rekli »u hodu«. U plovu. Usput. Anpasan. Hrane se tuđim životom! Nije moguće da nemaš sluha za tu strahotu! Samo fraziraš kao da si izišla iz nekog frazerskog salona!

Ž: Što bi ti htio da plešu oko vatre i udaraju u bubnjeve oko kazana? Pa nisu oni ljudi!

M: Nisu ni ljudi – ljudi! To je jedina prava riječ!

Ž: Zašto bi onda itko bio čovjek? (*Za sebe*) Doduše, bar tkogod bi mogao biti i to.

M: Što to mumljaš u bradu? Da čitaš pažljivo, postavljala bi drukčija pitanja.

Ž: Drukčija? Ili samo drukčije? Mmm da, da... Molim vas, vaše veličanstvo Trideseti, a zašto ćete se objesiti, nakon takvih očiglednih prirodnih uzora? Ako smijem ovako izravno...?

M: Za što?

Ž: Ne. Nego *zašto*.

M: Zašto?

Ž: Da, zašto! Čupa li ti itko živa crijeva? Zar nisi i ti na to indiferentan? Barem koliko običan cipal. Zašto se zbog toga vješati? Kad ti is cure sva crijeva, bit će i tako sve gotovo i okrenut ćeš se trbuhom uzrak. Treba samo malo počekati da se susjedi nahrane. Ne žuriti. Smrt je besmrtna.

M: Ako pitaš *zašto*, ne znam točan, i ne znam *jedan* odgovor. Možda uistinu i zbog kanibalizma i apetita mojih srodnika po vrsti. Ako je pitanje *za što*... pa... u tom slučaju... vjerojatno za vlastita crijeva. Valjda bi izdržala teret... elastična su... mogao bih se njihati kao oni bezumnici što svezanih nogu skaču naglavce s mostova...

Ž: Bungee jumping... tako se valjda piše. Bandži džamping.

M: ... Doći do samoga dna... i onda... povučen istegnutim crijevima... ostati zaljuljan u međuprostoru... Ajme meni... koji blesavi gušt!

Ž: Znači, prezvao si se u PTSP-eovca? Nisi više Trideseti. Sad si ozbiljan.

M: *Prezvao!* Bravo! To je lijepo tako reći po narodski. *Prezvao*. Ustvari, ništa lošije nego *preimenovao*, jedanput zoveš, drugi put imenuješ. Pustimo to. Koga briga! Reci, kakvo je vrijeme kod tebe na dan moje smrti?

Ž: Provedrica. Ako baš ljubiš narodsko...

M: Vidi, vidi. *Provedrica. Prezvao*... Odakle ti sve to?! Narodno blago, zar ne? *Provedrica*. Da, da. Pa tako je i

inače, uostalom. I ovdje nas isto tretiraju kao blago. Kao suho zlato... naši pastiri. A koji je tamo mjesec?

Ž: Oboje smo iz istoga kvarta. Sve je isto. Srpanj. Dosadno ljeto. Muhe. Mravi. Znoj... Samo... ti si još pod ultrazvukom, a ja nad stoljetnim kalendarom i knjigom o Nostradamusu.

M: Ni govora! Svaki je srpanj drukčiji. A život je uvijek isti. Kvartovski. Znači, iz istog smo pakla – mislim na paklo u celofanu... Vidi, vidi! Gotovo smo, znači, susjedi! Pa onda, kako pokojni Mate? Grizu li komarci? Što vam je potpredsjednik?

Ž: Kaže se tko, ako je ličnost.

M: A kaže se i što, ako je praznoslovac. To je stvar semaziologije, a nama se ne pristoji ulaziti u detalje... I zamisli koincidencije: danas je i na kalendaru datum *trideseti!* Samo nije *Luj*, nego *jul*. I tako ti je, moj brale, nešto podudarno i nešto izvrnuto, a sve koincidentno.

Ž: Joj, joj, čekaj, ah, ti si... zloguki...! Stani! Upravo me vraški zveknuo... ma tako krvnički, kao osa!

M: Jer ja ne gugućem, nego proričem, bolje nego tvoj Nostradamus, koji ne zloguće o životnim pojavama, kao što su komarci, nego tamo o nekim kataklizmama koje nikog ne uzbuđuju? Reci, što te više uzбудilo: najavljena propast svijeta, ili taj ubod u bedro?!... Ili gdje? Gdje te zvznulo?

Ž: Ma u potkoljenicu.

M: Eee... više ni komarci nemaju mašte. No nije čudno, grizu samo ženke. Pa ne možemo reći zvznulo, nego zvznula. Ili zveknula, ako si tako rekla? Bobbene ženke. Bojovne Amazonke. A mužjaci – srolje.

Ž: Glupost! Pa od čega onda mužjaci žive? Ne pasu valjda djetelinu!

M: Njima njihove gospođe serviraju krvavice. Crijevo od cipla, punjeno ljudskom krvi... pa možda i s malo-malo rižine prašine... tek da se održi recept.

Ž: Od moje krvi?! Fuj!

M: Nemoj se toliko grustiti na vlastitu krv, jer što bi rekla da je moja crna krv u tim porcijama?!

Ž: Onda više ne bi bilo na svijetu komaraca. A ženke bi bile sumnjičene kao trovačice.

M: Ma idi! Stid te bilo! To je toliko banalno da mi se krv segregira i postaje nejestiva.

Ž: Eh, čuj, odavno već želim nekoga pitati... kad već čavr-ljamo...

M: Ako nije provokacija... čekam načuljenih... megabajta!

Ž: Pčele?

M: Da. Pčele? Što? Što jedu? Valjda nektar.

Ž: Ma ne... Što one... znaš...

M: Što pčele što?

Ž: Što pčele... kake? Med? Vosak? Zna li itko? To me ubija. Toliko volim med... posebno onaj gorki od kestena... da mi se od same pomisli diže želudac i goni na bljuvanje.

M: Mene ubijaju druge stvari... ali mi se ništa ne diže i ne goni na bljuvanje. A ovo... ti ne znam reći. Vjerojatno nema razloga strahu. One te svoje delikije izvlače iz nekih džepova, kesica, tobolaca, što ja znam. Ne iz crijeva.

Ž: Hoćeš reći da izlučuju, dakle, čak tri proizvoda?! Ali gdje onda spremaju... ono treće...? Ono iz crijeva? U one svoje šesterokutiće? Negdje moraju!

M: Možda imaju organizirani smetlarski holding koji to odnosi natrag na kesten, pa dođe medo, kad mu depotiraj zamiriši po pčelama, lijepo te izlučine pokusa i obliže, i tebi ostaje čisti med, a popovima vosak. Moguće je i obratno. Možda tebi ostaje ono treće, tek namirisano kestenovim iscjedkom i sa šlagom od medvjede sline... Od prirode nas vrebaju, draga moja, i mnoge slučajne podvale i varke. Jedino je čovjek u tome promišljen.

Ž: Ma daj, pričaš koješta! Ozbiljno sam pitala. A ti... brljezgaš... neukusne... Uostalom, ne vjerujem u toliki asortiman. Tri proizvoda! Od jedne neugledne dlakave zapravo muhe.

M: Četiri. Zaboravljaš onaj četvrti, najaktualniji! Otrov na žalcu.

Ž: O, ljudi moji! Stvarno! A zvuči nemoguće, zbilja!

M: Ja, ja, stvarno! I nemoguće može biti stvarno. Nema tu paradoksa. To ti je čisto tako. Vjeruj ti meni! Ako nije, jebo ja majku svoju! – što bi rekao kralj Edip. A njemu je vjerovati, ozbiljno ti kažem.

Ž: Oprostit ćeš, nije valjda i on bio takav prostak! Što onda tek reći o onom tko meni prebacuje... običan tipfele!

M: Ja samo citiram. To nije prostota, nego defekacija klasične prednaobrazbe.

Ž: I taj kralj..., znam... on je, jadan, patio od Frojdova kompleksa. Ne, od Edipova, naravno! Jasno da je patio od svoga, ne od tuđeg. Gdje je onda još bio Frojd!

M: To je najmanje! Čovjek još nije znao tko je kome što, pa je u svom neznanju uredno ejakulirao. Ali zaklao je on i rođenoga ćaću, njegovo prosijedo veličanstvo, Lâja kralja tebanskoga. Doduše, nije ni to znao, pa je i u tome uživao. Ali krvnički, ne seksualno. To je klasika. Klasično naslijeđe. *Ne znati da si zločinac*. Na tome su se, kako se danas vidi, odgajale generacije. Tebanci su barem naknadno spoznavali, pa surovo ispaštali...

Ž: Što mi imamo od njihova kajanja! Već me oči peku od toga treptavog zaslona...

M: Da, i oči si je iskopao!

Ž: Tko?

M: Taj dotični.

Ž: Taj kompleksaš? Što su mu pak oči smetale?

M: Pa smetaju i tebi. Korisne su, a smetaju.

Ž: Već su mi iskapale od tog ekrana! Ne trebam ih kopati.

M: Upali neko svjetlo.

Ž: Već jesam, ali je prejako.

M: Kako prejako?

Ž: Ma ima sto hvati, barem, što ja znam...

M: Četvornih ili dužnih? Ili pak nedužnih? Ako nije nikom ništa dužno... pusti ga da svitli...

Ž: Tebe ni Bog ne bi razumio...

M: Anđeli i ljudi još i manje.

Ž: ...kad bi ga bilo. A ima li ga?! To opet sam Bog zna.

M: Nema ga. Kasni. Ali je obećao, doći će.

Ž: A i suši mi se koža na licu od topline te žarulje...

M: Nije to ništa. Žarulja isijava toplinu. Da, to joj je mana. Nespretni izumitelj namijenio joj je to od početka, pa ju je i nazvao sijalicom. Kao da sije proso, a ne suviše kalorije. Ali, pa što ako je koža suha?! Imaš kremu ovu, kremu onu... hidratantnu! Kalodermnu! Stoji vjerojatno 99,99 kn na prigodnoj rasprodaji do isteka mandata..., ovaj... zaliha. Treba je utrljati, to je jedino šokantno.

Ž: Ma da, da... Žarulja žari, u redu. Ali ne pobogu na žensko lice... pa ono je mjerilo ljepote. Nije đon.

M: Moram ti nešto skromno pripomenuti: Kada bi glatkoća ženskog lica bila jedino mjerilo ljepote...

Ž: Pa i jest. Nije jedino, ali je najvažnije!

M: Kada bi bilo kako kažeš... svaka bi prostačka guzica bila ljepša od lica... To ti se gotovo i rimuje. Stražnjica je glatka, ne možeš zamisliti kako! Ako je nisi nikad vidjela, može ti je pokazati vlastita cimerica! Osim ako je napao rit zloglasni celulit. Vidiš, sve se opet rimuje. Svijet je zaista skladan. U stražnjoj liniji.

Ž: Nema to nikakve veze! To se ne može uspoređivati!

M: Ako trenutno i ne može, to je samo zato što još nije moguće transportirati materiju, kao u znanstvenoj fantastici. Kad bi se to moglo, imali bismo pūt kao bebe, a ovako, najljepši dio sebe (Opet rima!) skrivamo u gaće i trljamo o tramvajsko sjedalo. Istina je, doduše, da nije svejedno, da li te koja kućna zvjerka ugrize za lice ili ugrize za rit. A ne znaš koja je opasnija: svinja, ili psina. Moja se gazdarica još i danas plače da ju je, kad je bila curička, na Martinje, dok su starci lokali, jen veliki cucek, marke Rokfeler ščapil za guzu i niš joj posle ni bilo. Ali je njezinu sestricu, još vu zibki, jorkširska svinja vgrizla za lice, pa je sirota mam hmrla.

Ž: Pa dobro... šta ima to sad opet... ikakve veze... ?!

M: Ima, ima. Bolje bez riti, nego bez obraza, rekel je Kamasutra... ma ne, ovaj, Zaratustra, a možda čak Kerempuh, ili tako netko. I čuvaj se svinje! I muških svinja! Ej! *Cave porcos!* Jer ima veze! Uvijek sve na ovom svijetu ima veze s dupetom. Zapamti!

Ž: Ne ćeš ti, velike li pouke! Znam se ja i sama... a za koga?!

M: Treba se čuvati za sebe!

Ž: To sam već apsolvirala! Sad si ti banalan.

M: Idem! Zbogom! Dosta mi je! Skidam se s veze! Gotovo! Ti se kapriciraš i pljuješ po mojim najdragocjenijim sentencama. Puna si, borati, oporbenjačke zajedljivosti... kao da su te svi izigrali i kao da imaš devetsto zarez devedeset i devet godina kao Abrahamova Sara. Idem tražiti neku drugu destinaciju... da me relaksira na smrtnoj postelji, pred smrtnim časom...

Ž: Bilo bi bolje potražiti destilaciju, pa se oblokati... pred smrt.

M: Idem! Hvala. Ja sam trijezan. Zbogom! I nikad više! Nikad više! Bog! Bog! Bog!

Ž: Daj, zbroji se, što si se zahuktao! Govoriš kao onaj američki gavran. Never more. A kamo ćeš, kamo ideš? Na vješanje?

M: I to. I to. Da, na vješanje! Upravo tako!

Ž: Čini se da nije to više primarno? Samo prijetiš. Nataknji već tu omču, da mogu javiti nekoj crnoj kronici!

M: Bit će! Bit će i to! Valjda smijem prvo srknuti gutljaj crne kave...

Ž: To, kao neku crnu poputbinu. Ili kao malu kukavnu odgodu. Popij, hajde, tu crnu... !

M: Reci ti meni radije ovo: Shvaćaš li ti uopće, takva kakva jesi, smisao Smrti? Značaj i značenje. Odgovori! Ne okolišaj, nego odgovori jasno i ozbiljno! Dosta smo trabunjali.

Ž: *(Ona šuti. Kujica reži)*

M: Shvaćaš tobože, je li, ali ne znaš, zapravo, kako formulirati? Reci! Zar ne? Ma ne shvaćaš! Ne! Uopće ne.

Ž: Smrt se ne može »formulirati«, niti shvatiti. Ona jednostavno nema ni smisla, ni sadržaja. Ona je konac shvaćanja i razmišljanja i zaključivanja. I nemoj mi je tu patetizirati! Ona je ništa! Ona je besmislena!

M: Smisao i sadržaj smrti nije u nestanku! Ne bulazni! Znaš ti dobro što hoću reći. Nije u nirvani!

Ž: Nego što? U prestanku životnog besmisla, hoćeš reći. Tko ovdje bulazni?! Tu si definiciju izvukao iz stražnjega džepa lanjskoga odijela. Idi, molim te!

M: Ne! Nego u bijesnome protestu! U osveti Bogu! U zlodjelu nad sobom! U protuprirodnom činu protiv instinkta održanja! Samonasilna smrt je suza srdžbe, pljuska životu i materinoj utrobi, krik očaja, i vapaj, i kletva! Da ti nisam najavio vješanje, sada bih, ovaj čas to učinio bez oklijevanja i što brže, što prije, odmah... I učinit ću! Da znaš! Ne da tebi nešto dokažem, nego da pljunem u lice svijetu!

Ž: Ah, je li? Odustaješ? Jer si »obeaćao«! Skanjuješ se, jer si »najavio«! Kakva paradoksalna isprika! Ili možda samo malo odgađаш u neodređeno... I cifraš se »što brže«, »što prije«... »odmah«...

M: Već znam. Vidim. To se sada tebi čini kao priglupa eks-hibicija. Jer sam najavio i obvezao se. Ali bilo je to samopromišljanje za koje računalo nije sposobno. A, čini se, ni ti. Autorefleksija je samo čovjeku data. Elektronici je uskraćena.

Ž: Mudraci kažu: čim umiranje postane zamorno... treba iznova početi živjeti. Ali, ako uporno ne ćeš, makar već slutiš klonuće... e pa možeš onda jednostavno samo reći *zbogom*, ugasiti računalo, i ja bih zaključila da si se zanji-hao na nekoj gredi i svojim sjemenom začeo mandragolu. (*Jer ne ćeš sigurno svojom spermom, kao onaj egipatski bog, stvoriti novi svijet.*) Izvoli, dakle, kreni! Ali, svaka-ko, nakon gutljaja crne kave, dakako. I pazi, bilo bi ti bo-lje umjesto kave popiti neku drogu ili otrov. Hej, o što ćeš se vješati? Jesi li na kakvom tavanu? Imaš li gdje koju dobru traverzu, rogalj? Oprez, ima pišljivih! Ne ćeš va-ljda i treći put skiksati! A ne možeš ni o radijator kao onaj Isadorin ljubavnik! Treba to ipak izvesti diskret-nije, bez fotoreportera, i bez stihovane poruke ispisane krvlju, pa da. Ja bih, znaš, vjeruj mi, rado navratila da te naknadno upoznam. Zašto ne. Mogao bi me pričekati. Hajde, shvati to kao moju iskrenu, možda posljednju po-ruku. Pogotovu ako bih onda konačno shvatila i ja, »ta-kva kakva jesam«, pravi smisao i sadržaj te besmislene smrti!

M: (*Stanka. On otipka i izgovori muklo, ispod glasa*) U re-du! Ništa od svega. Dakle, zbogom! Zbogom! Konačno zbogom.

Ž: (*Muk. Na njezinoj strani kujica zalaje kričavim psećim jecajem*) Trideseti! Daj, javi se! Hej, Trideseti! (*Kujica zajeca. Muk*) Ma nemoj se izmotavati..., Trideseti! Bu-dalo! Čovječe! (*Muk. Bolno i rezignirano prošapće*) On-

da... zbogom..., kad misliš da je u redu. Zbogom! Ako ne možeš drukčije. Zbogom... zbogom... (*Tiho prigušeno kašljucanje*) Zbogom. Pa dobro, hajde, zbogom ako baš hoćeš! (*Stanka*) No, daj, javi se! (*Tišina. Kujica završila. Nervozno kujici*) Prestani tu cviliti! (*U računalo*) Halo! Što tu izvodiš! (*Kujici*) Ako Boga znaš, malo prestani! (*U računalo*) Halo, zg. monkey! Blesane! Ma javi se, molim te! (*Promijenjeno. Neuvjerljivo*). Jasno, jasno! Shvatio si da mi dosaduješ. Pa da. Zar me nisi ugnjavio?! Ha, itekako! Lijepo je od tebe da si se povukao. Kavalirski. Bilo bi viteški da si se barem nekako oprostio. Ma dobro, hajde, smundao si nešto. Kao da smo zajedno izašli iz kupea... svatko na svoju stranu. Pa u redu - zbogom! Idi! Mogla bih sada i ja ugasiti... jednom zauvijek! Ipak, nešto ću ti samo još reći. Prije nego se zatamni moj ekran... zasnava. Znaš. Trebala sam to učiniti ja prva, već prije. Reći zbogom i kliknuti - klik, i gotovo! Ugasiti. I tako ti dati na znanje da si dosadio i da je sve to bilo deplasirano i promašeno. Jednostavno, da sam izgubila strpljenje. Da sam razočarana. Da sam nešto možda, glupača, očekivala uzalud. A to što ipak nisam bila prva, svjedoči samo koliko sam tolerantna... ne, ne... jednostavno znatiželjna... ma ne ni to... nego, ako baš hoćeš... koliko sam spremna u svojoj samoći na igru, da na igru... A možda, k vragu, i na flert... ovakav naivan, virtualan, jalov i nestvaran... Ako si uopće bio muškarac... Bio. Možda sam ti morala reći da sam usamljena, recimo, nesretna... željna razgovora... Očajna, eto, očajna! Ma kakvi, glupo! Ne. Ništa od toga! Zašto da ti bilo što govorim o sebi... a ti onda jednostavno »zbogom«, kao na vratima dućana... kao da si kupio bocu piva. Ti si običan ekscentrik. Ti i taj tvoj PTSP s kojim se razmećeš... i tu razmahuješ. Kao da nema drugih nesretnika koji možda nisu doživjeli nikakve stresove ni... što ja znam... nego samo sjedili ovako satima kraj hladnog uključenog računala i čekali da se u eteru prikaže nekakva plavkasta

Gospa od sedam žalosti ili kakav treperavi Božji sin, pa da skinе sa sebe perisomu, onaj komadić platna oko slabina... uz koju ljudsku riječ, ako već ne može biti izgovorena, onda barem ovako prividnim i nestvarnim pismenima privremeno ispisana po ekranu. Imaginarna. Bez zvuka i topline. Dakle, zbogom! Kad nisi znao drukčije, O.K. Zbogom... zbogom... (*Tihi, vrlo suzdržani jecaj*). Zbogom Klik. Exit. Gotovo!

(*Stanka*)

M: Hej, tu sam! Jesi li još u mreži? Mislila si da sam se već zanjihao? Priznaj! Javi se! (*Tišina*) Potvrdi prijam. Htio sam te samo malo iskušati, da se uzbudiš, ako je moguće... da, da... ali nije ti, nije svejedno... Pročitao sam sve... konačno iskreno i nezamaskirano intelektualiziranjem i persiflažom, to sam čekao! (*Stanka. Sebi*) Nema je. (*U računalo*) Lana! Lili! O! Misliš li da je stvarno gotovo. Ne, ne, imam još do planiranog časa nešto vremena za tebe. Jer da nisi mislila kako sam otišao... ne bi se ovako otvorila. A da nisi otišla sada ti, možda bih se predomislio... što kažeš na to? Na čemu smo ono bili ostali? Na smislu ili besmislu. Da. Na besmislu. (*Stanka. Sebi*) Ništa, znači? (*U računalo*) E, pa, evo ti moja posljednja poruka... ako ikada još otvoriš ovaj e-mail. Ako ne, otvori sutra, trideset i prvoga, neku crnu kroniku, možda nađeš moje posljednje riječi... ne znam na koga bih adresirao... Ovaj put se ne šalim, vjeruj! Zbogom moja neznana nepoznanice! (*Piše po listu papira i sriče*)

TRIDESETOG SRPNJA
ODVISIO LUJ XXX !
IZ SVOJE ODVISNOSTI
POZDRAVLJA
MOŽDA I GR LI -
USAMLJENU OSJEČANKU

(*Svršetak*)